

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravištvu lista »Mir« v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXXI.

Celovec, 14. grudna 1912.

Št. 50.

Denar in vojska.

Vojna nevarnost.

Vojska je veliko in strašno zlo. Ne uniči samo na tisoče najboljših mladih moči, ne prinese samo družinam, ki izgubijo v vojski svoje očete, brate ali sinove, bridkih izgub in gorja, ampak vojska uniči lahko tudi blagostanje dežel in držav. Mnogo vesti prihaja zlasti z avstrijskega severa, da so prišle na boben razne tovarne, ki so pošiljale svoje izdelke pred vojsko na Balkan; vojska v tujih državah jih je uničila. Zato je tisto hujskanje nemškega časopisja na vojsko uprav brezvestno!

Pustimo merodajne osebe v državi, da odločijo v usodepolnem času, ali je vojska res potrebna, ali ni mogoča druga, gospodarskim interesom države manj škodljiva pot, da se naša monarhija sporazume s Srbijo v vprašanjih, v katerih si nasprotujeta. Nacionalno sovraštvo do Jugoslovanov sme biti pač poslednji razlog za krvavo vojsko! Nemško časopisje pa vodi predvsem ravno sovraštvo do Jugoslovanov, da kliče venomer na vojsko in vznemirja prebivalstvo.

Razmerje avstrijske diplomacije do srbske je že itak dovolj napeto in ni treba vlivati v ogenj še olja. Srbsko časopisje je bolj mirno, in tako je mogla srbska vladna »Samouprava« z dne 4. t. m. očitati avstro-ogrskemu časopisju: »Srbija ni nikdar zahtevala kakega hodnika ravno skozi Albanijo! Obžalujemo neinformiranost nekaterih velikih listov, ki obdolžujejo Srbijo, da krši mir. Mi smo globoko prepričani o pravičnosti naših temeljnih zahtev, in v dokaz, da nismo mi oni, ki hočemo kaliti mir, radi in brez pripombe že naprej sprejemamo v tem sporu razsodbo haške konference ali pa veslesil. Največ zla napravlja v tem sporu gotovo časopisje v avstro-ogrski monarhiji, ki podpihuje in zapleta ta spor.«

Ogrski glas o vojski.

»Pesti Hirlap«, ki izhaja v Budimpešti, je 10. t. m. pisal, da je od visokega in merodajnega dunajskega mesta pooblaščen, izjaviti sledeče:

»Mučno vznemirjenje, ki je povzročila nejasnost mednarodnega položaja in ki je v veliko škodo gospodarskemu življenju, je prisililo zunanji urad in vojno upravo, da odločitev pospeši in ustvari hitro popolno jasnost.

Odločitev je diplomatično in militarično popolnoma pripravljena. Priprave se vrše javno, v par urah smo popolnoma gotovi. Ta akcija je neodvisna od posveta poslaničkov in zato se mora provokatoričnemu vedenju Srbije napraviti čim hitrejši konec.

Vsi kabineti so o tem poučeni in ni izključeno, da bo njih pomirjevalno prizadevanje v Belgradu imelo uspeha. Ako pa bi to nič ne izdalo, je treba izvršiti uničevalen udarec proti srbskemu ljudstvu in srbski dinastiji. Ta udarec bo zelo kratek in bo takoj ustvaril mir na naših južnih mejah.

Mi upamo, da do tega ne pride. Vendar je položaj zelo nevaren. Gre se za: Ali — Ali!

Da bi bil »Pesti Hirlap« res od merodajne strani pooblaščen, podati to izjavo v taki obliki, je zelo dvomljivo. Moderne države namreč grozijo, če je treba, pač državam, s katerimi so v konfliktu, nikdar pa ne dinastijam dotičnih držav. Vsekako pa kaže tudi ta izjava, da je razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo zelo napeto in da ni izključeno krvoprelitje, še predno se začne v Londonu konferenca velesil.

Strah za denar.

Beseda »vojska« razumljivo ljudi strahno vznemirja, da preradi in ponavadi izgubijo glavo in si napravljajo nepotrebno škodo. Nepoučeni ljudje se zlasti bojijo za denar, ki je naložen v denarnih zavodih. Bojijo se, da bi država v potrebi morda pobrala denarnim zavodom denar in bi vložniki prišli ob svoje denarno premoženje. Prazen strah! Tega ne stori nobena država na svetu, niti Turčija, ki je v hudih denarnih stiskah. To bi bilo tudi protipostavno! Pa tudi ne pametno! Konfiskacija zasebnega denarja bi namreč tudi ne pomagala državi iz eventuelne denarne zadrege. Saj je vsakemu, ki ima opraviti s posojilnicami, znano, da posojilnice in denarni zavodi sploh nimajo vlog v svojih blagajnah zaprtih, am-

pak jih izposojujejo, da dobijo zanje obresti, da morejo vložnikom izplačati obresti. Le malo denarja imajo v blagajni. V denarnih zavodih leže le menice, dolžna pisma, denarni papirji trgovcev in obrtnikov, ki imajo kredit. Zato zahtevajo vedno za odpoved večjih vsot določen rok. Zato pa tudi ni dejstvo, če kak denarni zavod ne more takoj izplačati kake večje vsote, morda znamenje, da slabo stoji! Najmočnejši denarni zavodi potrebujejo časa, da dobijo svoj denar, ki ga imajo naloženega drugod ali posojenega.

Če potrebuje torej država denar za vojsko, si ga preskrbi potom posojila ali potom zvišanja davkov.

Tudi če bi sovražnik udrl v naše kraje, na kar pa ni misliti, bi bil varen denar v denarnih zavodih, nikakor pa ne doma. Sovražnik se polasti pač lahko državne denarja, nikdar pa ne zasebnega v posojilnicah, ker bi to nasprotovalo mednarodnemu vojnemu pravu. Tudi v vojskinem času ni vse dovoljeno!

Izjava ministra Heinolda.

Minister za notranje posle, baron Heinold, je dne 27. novembra t. l. odgovoril v državnem zboru na interpelacijo glede hranilnih vlog sledeče: »Že v oktobru so začele stranke vzdigovati hranilne vloge pri posameznih hranilnicah. Vlada je dognala, da je bilo občinstvo v strahu pred mogočo vojno. Vlada je tudi takoj storila primerne korake proti krogom, ki brezvestno in gotovo le iz špekulacije širijo take govorice. Toda bojazljivi ljudje se niso pomirili in še v večji meri zahtevali svoj denar od hranilnic. Enake dogodke smo opazovali tudi povodom aneksije Bosne in Hercegovine spomladi l. 1909. Tudi tedaj so zlobni in pa nerazsodni ljudje begali javnost, da bode država zaplenila ves denar hranilnic za vojsko. Kakor tedaj, mora vlada tudi sedaj najodločneje zavračati govorice in sumnje, da bi se država hotela samo dotakniti zasebnega premoženja. Po mednarodnem pravu še sovražnik, ko bi prišel v deželo, ne sme porabiti denarja v denarnih zavodih. Zato sem že 26. oktobra — nadaljuje minister — in pozneje zopet opozoril časnike in deželne vlade, naj pomirjajo ljudstvo, zavračajo take neut-

Podlistek.

Trikrat Bog pomaga.

Napisal Avgust Šenoa.

Poslovenil Š. K.

(Dalje.)

VI.

V Križevcih je v sredi novembra bila vesela zabava. Mladina je vsa razposajena rajala na grobu sovražnega absolutizma. Bile so vse deklice iz cele župnije, med njimi tudi Zlatka — v resnici lepa deklica. Bila je živahna, toda tudi nemirna; modre svetle oči so sempatje begale po dvorani. Na vse šale in opazke svojih prijateljic je samo prikimala z glavo, malo se nasmehnila.

V dvorano stopita Milan in Milivoj. Prvi vesel, da se mu je posrečilo spraviti prijatelja na veselico, drugi raztresen, zamišljen.

Milivoj in Zlatka sta zdrhtela pri pogledu. Milivoj je prebledel kot stena.

»Tukaj ti predstavljam davnega znan-

ca, prijatelja Milivoja,« reče Milan Zlatki. »Gotovo se ga še spominjaš iz Brezovca.«

»Da, davnega znanca,« prične bojazljivo Zlatka. »Zdi se mi, da je gospod Milivoj jezen na Hrvatsko, ker je ni obiskal že toliko let. In zelo se čudim, da je sedaj prišel iz velikega mesta, ki ima toliko zabave v sebi in prišel v — naše pozabljeno mesto.«

»Ni vedno sovraštvo ono čustvo, ki tira človeka iz domovine; ko včasih najnežnejše čustvo preprečuje dohod v domovino. Veliko mesto in njegove zabave — o tem rajši ne govoriva, gospodična!«

»Poiščem si drugje družbe,« izpregovori šalivo Milan, »vidva imata posebno modrijanske pogovore! Nočem vaju motiti. Klanjam se!«

Milivoj je obmolnil, ko sta stala sama.

»Gospod Milivoj!« ga vzbudi Zlatka iz njegovih sanj. »Že zdavnaj sem želela z vami govoriti. Z velikim zanimanjem sem brala vaše pesmi; ker so za moje misli in ker so prišle izpod peresa mojega znanca, so me še enkrat bolj zanimala. Vse vaše mišljenje in vsa vaša čustva v pesmih so se mi zdela tuja, in tako čudna, da jih moja glava in moje srce ne moreta razumeti.«

»Rad vam to verjamem. Vaša čustva, vaše misli so bistre kakor studenčnica, ki mimo teče po pisani poljani; a moja čustva so podobna hudourniku, ki besni in se peni po strminah, a naposled se porazgubi v pesku. Vi ste srečni, a jaz — «

»Pravite, da sem srečna, mirna, gospod Milivoj! Vi še niste proučili ženskega srca. Bili ste po svetu, videli ste dosti ljudi; čudim se vam, da imate smeh še za znamenje veselja.«

»Odkritosrčen sem, in vse gledam z odkritosrčnim očesom, pa mislim, da vsacega sodim pravilno po njegovi zunanosti.«

»To so fraze, Milivoj, katerim vi sami ne verujete. To je logika samoživca, a vi niste tak, vi ste hodili po svetu.«

»Med svetom, med življenjem postane človek šele samoživ. Človeška družba napravlja nam le nesrečo. Nekateri imenujejo to usodo. Prvi začetki naše sreče, prvi svetli oblaki na naši mladosti so samo neka varljivost in slast, ki nam kasneje tem hujše ogreni življenje.«

»Torej vsi nežni spomini vaše mladosti vam niso nič drugega nego oznanjevalke nesrečnega življenja, ki se nikdar ne more zamenjati z drugim! Vsi vaši spomini!«

(Dalje sledi.)

meljene govornice in tudi kaznujejo tiste, ki begajo javnost. Zato je opravičeno upanje, da se pomiri javnost, ker denar v hranilnicah ni v nobeni nevarnosti.»

Pač pa je denar v nevarnosti, če ga imamo doma, ker nas lahko kdo okrađe. Vrh tega doma denar ne nese nobenih obresti!

Na Gališkem so judje nepoučeno ljudstvo začeli slepariti. Ljudje se bojijo za denar v posojilnicah in prodajajo judom hranilne knjižice, seveda za manjše vsote, kakor imajo naloženega denarja, ali pa menjujejo papirnat denar z zlatim in srebrnim, seveda tudi ne zastonj. V denarnih manipulacijah dobro poučeni judje se tako bogatijo na stroške neukega ljudstva in se smejiijo v pest.

Kaj je s papirnatim denarjem?

Dandanes nimamo državnih papirjev brez pokritja v gotovini ali kake druge varnosti, o kateri bi se vedelo, da se ne bo dobilo zanje toliko zatega denarja, kot ga obe-tajo.

Bankovci avstrijske banke imajo pokritje v zlatu, vrednostnih papirjih ali terjatvah avstro-ogrske banke. Izključeno je torej, da bi se njihova vrednost zmanjšala. Ni razloga, da bi kdo zahteval zlato ali srebro mesto bankovcev. To bi bilo zelo škodljivo, ker bi se na ta način manjšal zaklad zlata avstro-ogrske banke in tako krčila višina, do katere sme izdajati bankovce.

Avstro-ogrska banka ni dolžna za bankovce plačati zlata, tem manj je mogoče zahtevati plačevanje v zlatu pri drugih denarnih zavodih.

Da bi slovenske posojilnice čutile kako vznemirjenje vložnikov, še od nikoder nismo prejeli tozadevnega poročila. Toda ker vlagatelji močno vzdigujejo svoje vloge pri »Kärntner-Sparkasse«, ponajveč Slovenke z dežele, ni izključeno, da ne bi se neopravičen strah za denar v posojilnicah polastil tudi enega dela naših ljudi, ker je tak strah, kakor uči izkušnja, nalezljiv. Zato smo si šteli naravnost v dolžnost, da poučimo svoje čitatelje ter jih obvarujemo škode. Upamo pa tudi, da bodo vsi tako razsodni in bodo uvideli resničnost zgornjih besed. Ljudstvo se je že lahko prepričalo, da je »Mir« dajal vedno dobre nasvete in so bili ljudje le tedaj oškodovani, če so verjeli lažnivcem, kakor »Štajercu«. Za časa poloma nemške centralne kase je ta brezvestni list trdil debelo tiskano, da bodo slovenski kmetje denar v slovenskih posojilnicah do zadnjega izgubili. Ljudstvo je seveda počasi to laž spregledalo, in »Štajerčev« peklenški namen, uničiti slovenske posojilnice, se je seveda popolnoma ponesrečil. Če pa je ta ali ona posojilnica vsled skrivnega hujskanja nasprotnikov potem izterjala posojilo pri tem ali onem posestniku, da je izplačala potem vsled hujskanja odpovedane vsote, se naj dotičniki ne zahvalijo za svojo zadrego pri dotični posojilnici, ampak pri brezvestnih nasprotnih tajnih agitatorjih in lažnivih nasprotnih listih! Posojilnice seveda denar izposodijo, in če ga vlagatelji v velikih vsotah in v kratkem času zahtevajo nazaj, ga tudi najmočnejše posojilnice tako hitro ne morejo dobiti lahko drugod, kakor tam, kamor so ga posodile.

Sicer se opazuje strah za denar v vojsk-nem času bolj pri neizobraženih ljudeh. Naši ljudje pa so povečini bolj izobraženi, kakor »nemškomisleči Slovenci«. Zato je upanje, da naše slovenske posojilnice ne bodo vsled vojske prav nič trpele.

Govor posl. Grafenauerja.

v državnem zboru dne 31. oktobra.

(Dalje.)

Politična uprava.

Govornik povdarja, da že pet let kritizira v državnem zboru razmere pri politični upravi na Koroškem, toda na bolje se ni čisto nič obrnilo.

Slovenci stanujejo v štirih okrajnih glavarstvih: Velikovec, Celovec, Beljak, Šmohor. Od vseh političnih konceptnih uradnikov sta le — dva Slovenca, eden pri okrajnem glavarstvu v Velikovcu, drugi pri beljaškem. (Lučovnik: Slovencem na Koroškem se godi prav dobro!) Izborni! »Nemškimi Slovencem«, slovenskim Slovencem« pa prav slab. Pri okrajnih glavarstvih v Celovcu v Šmohoru kakor tudi pri deželni vladi ni nobenega slovenskega konceptnega uradnika, pri deželni vladi celo ni nobenega nemškega konceptnega uradnika, ki bi znal slovensko. Deželna vlada je torej izključno torišče nemških uradnikov. (Lučovnik: To je laž. Komisar pri okrajnem glavarstvu, Rainer, je Slovenec.) Vam bom koj povedal, kakšen gospod je ta Rainer!

Da ob takih razmerah o slovenskem uradovanju ni govora, je razumljivo. Vse je nemško, celo tiskovine za davkarje. Vse pritožbe zoper to so bob ob steno. Zlasti se je izobrazil v

celega Cuvaja

sedanji okrajni glavar vitez pl. Rainer. Ta mož hodi okoli z obrazom poštenega črnoltega uradnika, oskrbuje pa v resnici brezvestne posle nemškega »Volksrata«. Slovenske občine in krajne šolske svete šikanira in pesti iz popolnoma ničevih vzrokov. Zlasti so mu trn v peti slovenska izobraževalna in telovadna društva, pač pa ljubeznivo pospešuje nemškonacionalne »fajerbere« in veteranska društva, »Südmarko« in kar je še takih društev in jim daje moralno in gmotno podporo.

Nov paragraf.

Dr. Rožič, predsednik K. S. Z., je posredoval pri okrajnem glavarstvu zaradi preklica prepovedi, da društvo »Orlov« v Št. Janžu ne sme javno nastopiti v krajih. Vitez pl. Rainer je izjavil, da dokler bo on okrajni glavar v Celovcu in baron Hein deželni predsednik na Koroškem, »Orel« ne bo smel javno nastopiti v uniformi, ker uniforma ni v deželi navadna.

Okrajno glavarstvo celovsko je prepovedalo z dne 16. avgusta 1912 orlovsko slavnost v Št. Janžu »iz vzrokov javnega miru in reda« z ozirom na okolnost, da taki veliki shodi v jezikovno mešanih krajih v interesu miru in prebivalstva različne narodnosti naj izostanejo. Sveče so popolnoma slovenski kraj.

Dvojna mera.

Kadar hočemo Slovenci v naših krajih kaj prirediti, tedaj prihajajo z »jezikovno mešanim krajem« in nam prepovedujejo najnedolžnejše veselice in tudi na podlagi »kužne bolezni na gobcih in parkljih.« Kadar pa hoče v naše ozemlje narediti kak izlet kaka podružnica »Südmarke« ali »Schulvereina« ali požarna bramba, ki je v nemških rokah, se brez pomisleka dovoli. Tu za dovoljenje ni nobenega vprašanja in ne obstoji nobena nevarnost, da bi vsled nastopa nasprotnikov naša narodnost vzkipe-la ali, kakor pravi okrajni glavar, da bi trpel interes javnega miru in reda.

Vojaška godba na »Südmarkini« veselici.

Tako se je dogodilo dne 2. julija 1912. Tedaj je priredila »Südmarka« veselico v

Spod. Dravbergu. Spodnji Dravberg je sicer trg, toda po zadnjem ljudskem šteju do tri četrtine slovenski. Tak kraj je torej najmanj jezikovno mešan. Toda »Südmarka« je tam brez zadržka lahko imela svojo veselico in se je posluževala celo — vojaške godbe. Če »Südmarka« v Celovcu napravi kako veselico, se dovoli vojaška godba. Če pa mi Slovenci prosimo vojaško poveljništvo, da nam tudi za naše prireditve dovoli vojaško godbo, se nam — do zadnjega časa — ne dovoljuje. Poveljnik je, kakor slišim, tudi tak »nemški Slovenec« iz Koroškega (ki pa je med tem časom že šel v zaslužni pokoj. Op. uredn.) Glejte, taka je pravičnost političnih oblasti na Koroškem nasproti nam. To so dejstva, ki jih celo moji nacionalni nasprotniki ne bodo mogli tajiti, in če tega ne morejo, potem morajo reči, da govorim resnico. (In Lučovnik je bil nato tih! Kdo je torej lagal? Op. uredn.)

Okrajni glavar zoper naša telovadna društva.

Država potrebuje na meji dobrih vojakov in ravno telovadna društva so, ki krepijo telesno in dušno moč. Na Koroškem je doma žganjepitje, kakor je dokazal Nemec Lang. Vojaški poveljnik sam se je izrazil, da so taka društva sposobna, delovati zoper preveliko vživanje žganja. S kako pravico prepoveduje torej okrajno glavarstvo veselice in nošo kroja društev, o katerih se je vojaško poveljništvo izjavilo, da morejo povzdigniti fizično in moralno moč ljudstva?

V Borovljah je društvo »Sokol« že pred letom prosilo za dovoljenje za nošo društvenega kroja. Oblast ni dovolila. Društvo je rekuriralo. V notranjem ministrstvu sem izvedel, da je rekurz še pri deželni vladi. Kljub posredovanju drugih poslancev priziv ni bil poslan na kompetentno mesto, ker je društvo slovensko.

Taka je torej pravica g. c. kr. okrajnega glavarja viteza pl. Rainerja v Celovcu. Slovensčino pa govori s kmeti slabo. Še veliko slabše govorijo slovenski pa nemški kurzovci. (Lučovnik: Saj je sam Slovenec!) Vi govorite slovensko slabo, toda okrajni glavar še slabše! (Veselost.)

(Dalje sledi.)

O položaju.

Vojni minister in načelnik generalnega štaba odstopila.

Vojni minister vitez pl. Auffenberg in načelnik generalnega štaba podmaršal Schemua sta podala demisijo, ki jo je cesar sprejel. Vojni minister je postal prvi sekčni načelnik vojnega ministrstva fem. Aleksander vitez pl. Krobotin, ki je na glasu kot prva upravna vojaška moč v Avstriji. Šef generalnega štaba pa je Postal Conrad pl. Hötendorf, ki je pred letom dni vsled nesporazumljenja z rajnim zunanjim ministrom Aehrenthalom odstopil in postal armadni nadzornik pehote. Na njegovo mesto je imenovan Schemua. Trdi se, da je bila ta izpremembra že pred tedni sklenjena, izvedena pa sedaj, ko je treba na vodilnih mestih najbolj sposobnih moči.

Srbske čete proti Čataldži.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Skoplje: Drinska divizija II. poziva, ki je osvojila Sandžak Novi Pazar, je odšla na Čataldžo. Tja odrine tudi drinska divizija I. poziva pod generalom Šturmom, ki se je proslavila pri Kumanovu, Prilepu in Bitolju. Odhod srbskih čet proti Čataldži, kjer jih je že prej bilo za eno divizijo, dokazuje, da zavezniki ne verujejo v uspeh

Naši stari očetje

rabijo že dobra, preizkušena domača zdravila, da odstranijo vseh vrst bolečine, takoj v začetku in res bi bilo treba ter zlasti v mrzlem letnem času paziti, da se ne zane-mari še tako lahka obolelost, ampak da se jo že pri najmanjšem pojavu, torej takoj, če se čutijo bolečine, odpravi.

Odraslim in otrokom, pri katerih se n. pr. opazuje nagnjenje h katarju, more dober, preizkušen izdelek pomagati, da se že pravočasno proti temu nastopi. Že sami smo se sto in tisočkrat prepričali, da je tak

bolečine pomirjujoč, osvežujoč, kreplen izdelek, s katerim smo že večkrat odpravili razne bolečine in utrujenost ter marsikatero drugo motečo boleost, pristni Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«, na katerega s tem opozarjamo svoje čitatelje.

Če je kaj res dobro! se priznava tudi od strokovnjakov in kako sodijo o Fellerjevem fluidu z znamko »Elsafluid« praktični zdravniki, dokazuje sledeče pismo: »Zahvaljujem se Vam toplo za Vaš Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«, izdelek, ki se je naravnost sijajno obnesel pri vseh skrninastih bolečinah. Priporočam Fellerjev fluid, kjer je sila, najtopleje in Vas prosim, da mi ga

zopet pošljete za lastno uporabo, znesek zanj Vam pošljem. Dr. A. David, mestni zdravnik v Sieniawi pri Jaroslavi, Galicija.« Pristnega Fellerjevega fluida naročite 12 malih, 6 podvojnih ali 2 specialni steklenici za 5 kron franko pri E. V. Fellerju v Stubici, Elzatrš št. 67 (Hrvatsko), kjer se tudi dobivajo zanesljivo učinkujoče Fellerjeve odvajalne rabarbaroglice z znamko »Elzäkroglice«, in sicer 6 škatel za 4 krone franko, ki jih smejo rabiti brez pomisleka veliki in mali, stari in mladi, če želodec ni v redu. Naj bi bil ta nesebičen namig v blagor tudi našim čitateljem. To bi nas res veselilo.

— — — h

londonskih mirovni pogajanj ter se z vso resnostjo pripravljajo za odločilno bitko pred Carigradom in za vhod v mesto. (Sledi pa iz tega tudi, da Srbija ne namerava vojne z Avstrijo.)

Oficielno poročilo o solidarnosti balkanske zveze.

Belgrad, 10. decembra. (Oficielno.) Te dni so se balkanski kabineti zelo živahno pogajali in je doseženo med njimi popolno soglasje glede mirovni pogojev.

Vsi delegati, tako bulgarski kakor srbski in grški bodo skupno skozi Belgrad odpotovali na konferenco, razun Daneva in Novakoviča, ki imata posebne opravke na Dunaju. V Belgradu bosta konferirala Pašić in Venizelos. Balkanske države se bodo kot en blok dogovarjale s Turško, a isto tako tudi kot blok nasproti ostalim velevladstvom, ne priznavajoč nobenega separatnega (ločenega) vprašanja.

Ker se je dosegel sporazum glede mirovni pogojev, so dobili srbski delegati popolnoma določne in definitivne instrukcije.

Klanje kristjanov v Gallipoliju.

Pariz, 10. decembra. »Matin« poroča iz Carigrada, da so v okolici Gallipolija od Bulgarov poraženi turški bašibozuki uprizorili strahovita klanja. Šest vasi so požgali, vse prebivalstvo poklali, vse pokradli. Le v Gallipoliju samem je kaimakam klanje ustavil. V Gallipol se je podala francoska križarka »Viktor Hugo«. Prebivalstvo je po veliki večini pravoslavno.

Srbi o mejah Albanije.

»Matin« poroča iz Belgrada: Balkanska zveza bo v Londonu zastopala glede Albanije stališče, da ima postati avtonomna. Njene meje se bodo določile tako da bodo vse reke, ki se izlivajo v Jadransko morje, pripadale Albaniji. Severna meja bo torej šla od rta Rodoni po reki Mati do Debra, odtod proti ohridskemu jezeru. Južna meja proti Grčiji je še odprto vprašanje.

Lukacs ne veruje v vojsko.

Budimpešta, 10. decembra. Ministrski predsednik Lukacs je, potem ko se je vrnil z Dunaja, izjavil: Izpremembra pri vodstvu armade ni v nobeni zvezi z zunanjim položajem. Izpremembra je bila sklenjena že pred sklicanjem delegacij. Jaz z Dunaja ne prinašam vojske, nasprotno!

Boji okoli Skadra.

Bar, 9. decembra. Poročevalec »Obzora« piše, da so delegati Črnogore skupno z avstrijskim poslanikom nesli k poveljniku Skadra Asan Riza beju pismo, v katerem mu naznanjajo sklep premirja. Azan Riza bej je odgovoril, da ne sprejema nobenih navodil kakor od svojega vrhovnega poveljnika Nazim paše. Ko so delegati odšli, je poveljnik odredil izpad. Črnogorci so to pot odgovorili in Turke po dveurnem boju vrgli nazaj.

Kolera.

Carigrad, 9. decembra. (Oficielno.) Kolera ni ponehala, marveč divja dalje. Včeraj je bilo 50 bolnikov priglasičenih, umrlo pa jih je 48. V enem mesecu je za kolero obolelo 1143 oseb, 578 jih je umrlo.

Grčija podpiše premirje?

Carigrad, 10. decembra. Grčija bo jutri podpisala premirje.

Spite mirno, Bitolj je naš!

Belgrad je poln Srbov iz Hrvaške in Ogrske, ki prihajajo k ranjencem s polnimi rokami daril. Ko se nato snidejo skupaj v veseli družbi, se prično pogovori o vojnih dogodkih. Med drugimi sedi bogat srbski kmet iz Ogrske in pripoveduje:

»Pri nas sedaj kar pojmemo in pijemo, noč in dan se veselimo, da je povrnjeno Dušanovo carstvo in da je zavzet Markov Prilep. Sedaj nas skrbi samo še Bitolj; pa kako skrbi! Jaz n. pr. tudi v spanju ne prestanom mislim: Vse je dobro, vzeli smo Prizren, Prilep in Skoplje — toda glej, Bitolj, ta Bitolj se še ustavlja. Tako bledem vso noč, žena pa se tudi in me vprašuje: »Kako p., da ne spiš?« Saj ne morem,« ji odgovorjam, »ko Bitolj še ni padel.«

Družba ga tolaži, da naj bo le miren, ker bo tudi Bitolj padel. Ko je čez dva dni

nato prišlo poročilo, da je Bitolj srbski, so belgrajski prijatelji brzojavili kmetu:

»Spite mirno, Bitolj je naš!«

Vojaški duhovnik junak.

Po vladinem glasilu »Miru« posnel A. B.

Ranjeni bulgarski vojak v bolnišnici pripoveduje sledečo gniljivo dogodbo:

Ko sem bil pri Čataldži ranjen, mi je napravil vojaški duhovnik o. Češmedžijev veliko dobroto. Ravno smo bili pripravljene k napadu na sovražnika, kar udari krogla našega stotnika, tako da ni mogel dalje poveljevati.

V tem trenutku nastopi naš duhovnik o. Češmedžijev in začne govoriti o veliki izgubi s smrtjo našega stotnika. Vsi smo bili pri teh besedah vrlega duhovnika globoko ganjeni.

Zdaj pa prevzame duhovnik poveljništvo; naš častnik in narednik sta bila namreč že poprej ranjena. Duhovnik nam je komandiral celih pet ur s križem v levi roki in s sabljo v desni. Na poti je ležalo mnogo ranjenih vojakov. Kar zapove, da se morajo vsi vzdigniti; on sam je vzel mene in še enega mojih tovarišev ter nas je nosil in podpiral. Med potom je odtrgal od svoje srajce nekaj kosov ter je obvezal z njimi naše rane.

Zares pravi usmiljeni samaritan in junak!

Politične vesti.

Obnovitev trozveze.

V soboto dne 7. grudnia je bilo uradno objavljeno, da se je zvezna pogodba, ki so jo sklenili vladarji Avstro-Ogrske, Nemčije in Italije, brez vsake izpremembe zopet podaljšala. V sedanjem kritičnem položaju je obnovitev trozveze za našo monarhijo velepomembna in brez dvoma dobra poteza zunanjega ministra Berchtolda. Sicer pa je za avstrijske Slované trozveza škodljiva, ker zlasti Nemčija vpliva na notranjo. za Nemce ugodno, Slovanom nasprotno politiko.

Vojaške predloge v zbornici.

Vlada je predložila državnemu zboru nove vojaške predloge, ki so precej trdi za kmečko prebivalstvo. Hotela je, da parlament te predloge brez ugovora in potrebnih izprememb sprejme. Vlada je grozila sicer z razpustom parlamenta in s § 14. Takemu počenjanju se je pa zbornica uprla in ministrski predsednik se je začel s strankami pogajati; vlada se zadovolji z izpremembami. Tako bo v zakonu določeno, da more vlada od prebivalstva zahtevati služnosti in dajatve le v slučaju mobilizacije in vojske, ne pa v mirnem času.

Službena pragmatika.

Gospodsk zbornica je izpremenila službeno pragmatiko za državne uradnike, ki jo je napravil državni zbor in sicer precej v zmislu zahtev slovenskih poslancev, katerih predlogi so bili prej v odseku v drž. zboru odklonjeni, ter jo vrnila državnemu zboru. Pri razpravi je v imenu »Hrvatsko-slovenskega kluba« zahteval dr. Laginja, da pride pred prvim branjem službene pragmatike na vrsto vladna predloga, s katero bi država ustanovila orednjo kreditno banko za gospodarske in pridobitne zadruge. Država bi založila 6 milijonov kron in bi prevzela še desetkratno garancijo. Tako bi razne kmetijske in obrtne zadruge dobile na razpolago 60 milijonov kredita. Večina je pa predlog odklonila; dr. Korošec je vsled tega tiste »prijatelje kmeta«, ki bodo glasovali za zvišanje uradnih plač, obenem pa so glasovali za lakoto kmetov, obrtnikov in trgovcev, pošteno okrcal.

Brambni odsek

je rešil predlogo glede vojaških novincev za l. 1913. Nemške radikalce, ki se delajo, kot da bi bili stebri monarhije in dirastije, je dobro zavrnil poslanec dr. Žitnik. Patriotizem Jugoslovancev je zapisan s potoki jugoslovanske krvi v vojnah proti sovražnikom države. Nemško gospodstvo in Avstrija pa ni eno in isto. Pod streho habsburške hiše je dovolj prostora za vse narode. Pokopane morajo biti predprave, privilegiji narodov. To je naš patriotizem, kakor ga je slovesno proglasil pred 64 leti naš vladar.

Iskrena prošnja.

Nenavadno zgodaj je letos zima nastopila. Naši našo »Narodno šolo« obiskujoči otroci, ki potrebujejo za zimski čas obuvale in tople obleke, pa so po večini otroci ubogih staršev. V korist našim ubogim otrokom nameravamo tudi letos napraviti, in sicer na kvatno sredo, dne 18. decembra t. l., v naši šoli običajno božično slavnost. Obračamo se tedaj tudi letos zaupljivo do preblagih src slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj milo proseči, da bi nam prihiteli v ta namen na pomoč z darovi v blagu, posebno pa v denarju. Ker pa je do naše slavnosti le kratek čas in ker imajo naše čč. šolske sestre s prireditvijo darov za otroke zelo veliko posla, tedaj se usojamo dostaviti še ponižno prošnjo, da bi se nam blagovolili blagohotni darovi prav kmalu poslati. Za vso dobrotljivost se že vnaprej zahvaljujemo in ključemo: Bog plačaj!

V št. Rupertu pri Velikovcu, dne 19. listopada 1912.

Vodstvo »Narodne šole«.

Dnevne novice in dopisi.

Pri finančnem ravnateljstvu je do 4. prosinca 1913 razpisano mesto finančnega komisarja IX. čin. razreda, eventualno mesto finančnega koncipista X. činovnega razreda.

Mesto okrajnega sodnika VIII. čin. razreda v Celovcu je razpisano do 20. grudnia.

Za župana v Šmartnu pri Celovcu je bil dne 10. t. m. zopet izvoljen gospod Janez Ure, ki je med prebivalstvom splošno priljubljen in imajo ljudje do njega vsled njegovega nesebičnega in poštenega značaja veliko zaupanje.

Nagla smrt. Bivši nadgozdar Leopold Leixner, hišni posestnik v št. Rupertu pri Celovcu, se je dne 8. t. m. hotel odpeljati z vlakom na Beljak. Na kolodvoru v Celovcu se je pa nenadoma zgrudil na tla mrtev. Bil je poštna duša.

V Slovenski trgovini (Hotel Trabesinger) se dobijo krasne slovenske razglednice najraznejših vrst; posebno voščilne razglednice za Božič in Novo leto, razglednice balkanske in turške noše. Društva in preprodajalci dobijo popust. Tam se dobi tudi nova izdaja nedeljska berila in evangeliji dr. Lesarja za isto ceno kot v bukvarnah. Čč. gg. duhovniki so naprošeni, naj blagovolijo takoj sporočiti na S. K. S. Z., hotel Trabesinger, kateri želijo nov brevir, ki se bo naročil za nizko ceno.

Miklavžev večer v Celovcu je bil zelo dobro obiskan. Zabavo so imeli odrasli in otroci. ki so bili letos v velikem številu obdarjeni. Miklavž jim je obljubil, da drugo leto zopet pride. »Bisernica« je prav marljivo tamburala. Izmed pevskih točk je posebno ugajal zbor »Sijaj solnce« z bariton-solo (g. Stuhec), dvospev »Rožica« s spremljevanjem klavirja (g. dr. Kotnikova in g. S.) ter kvartet »Mihova ženitev«. V goste so prišli v številnem zastopstvu člani beljaškega slovenskega omizja.

XXIX. državna loterija za vojaške dobrodelne namene. C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov na Dunaju priredi XXIX. državno loterijo za skupne vojaške dobrodelne namene, koje žrebanje se vrši dne 19. decembra 1912. Kakor je razvidno iz igralnega načrta, je ta državna loterija izredno bogato opremljena in nudi s svojimi 21.146 dobitki, ki so vsi nastavljeni v gotovini, in izkazujejo svoje glavne dobitke po 200.000 K, 50.000 K, 300.000 K, 20.000 K itd., izredno ugodne šanse. Srečke po 4 K, kolikor jih je v zalogi, se dobivajo v tobačnih trafikah, menjalnicah, pri davkarijah, poštah, železniških uradih itd.

Avstro ogrsko posojilo. Avstrijski fin. minister vitez pl. Zaleski in ogrski fin. minister sta najela državno posojilo v Ameriki in na Nemškem. Država bo oddala 40-stotne zakladne liste za vsoto 125 milijonov kron in sicer Avstrija v Ameriki, Ogrska na Nemškem.

Blamirane »Fr. Stimmen«. »Fr. Stimmen« so v par številkah prežvekovale »dejstvo«, da je v Žibertovi kavarni v Celovcu neki feldvebelj 17. pešpolka zaklical: »Živio Srbija!« Ker bi radi oškodovale slovenski hotel, so si izmislile, da se v hotelu Trabesinger prirejajo nekake demonstracije in da se jih udeležuje vojaštvo, ki da se tam uči takih klicev. To nesramno izmišljotino smo že v zadnji številki zavrnil. Vojaška oblast je sporno zadevo res začela natanko preiskovati, pa je dognala, da je vest v »Fr. Stimmen« o klicu »Živio Srbija« popolnoma

neresnična. Dotični vojak, ki so ga dolžile »Freie Stimmen« veleizdaje, ni niti Slovence, ampak Nemec, menda iz Zg. Avstrijskega. Laž ima kratke noge!

Slovenske usmiljenke na Balkanu. Na balkanskem polotoku deluje med Bolgari in Albanci nad 20 slovenskih usmiljenk.

Požar v celjskem »Narodnem domu«. V celjskem »Narodnem domu« se je v petek zvečer, 6. t. m., v neki sobici v podstrešju iz peči sesula žrjavica ter se je vnela bližnja lesena oprava. Ogenj se je oprijel stene. Sicer so požar kmalu opazili, a vendar je plamen lizal že preko tramovja na streho. Požarna bramba je bila takoj na mestu ter se ji je posrečilo, ogenj omejiti in nazadnje pogasiti; vendar je škode nad 20.000 K.

Bela vrana. V »Reichsposti« se je oglašil predarlski kršč. soc. poslanec Fink, kmečki poslanec, pa izredno moder in ugleden, izkušen politik. V svojem članku pravi, da je sporazumjenje med vsemi avstro-ogorskimi narodi potrebno, ne samo med Nemci in Mažari. Vsi imamo dolžnosti, vsi imejmo pravico spoznavanja in združitve. Dvojna mera je krivična stvar in grdo je, ako se Nemce in Mažare hvali zavoljo njihove edinosti, nasprotno se pa Slovencem takoj meče polena pod noge, ako pozdravijo hrvaške brate onstran Sotle. Vsi narodi naj dobijo kulturno zadoščenje in povzdigo, pravi prav umestno Fink, vsi naj bodo deležni skupnih koristi in dobrot, potem se bomo prav lahko in izborno razumeli, potem ne bo prepirov in sovraštva, in prijateljstvo bo prišlo samo ob sebi. — Poštene in pametne besede; če jih bodo Nemci le kaj upoštevali!

Tuji zdravniki in usmiljene sestre v Bolgariji. Iz Sofije poročajo, da tujih zdravnikov in usmiljenk v Bolgariji ne sprejemajo več. Iz tega sledi, da so v Sofiji resno prepričani o koncu vojske s Turki.

Kočevar izumitelj novega zrakoplova. Rih. Ramor iz Kočevja gradi nov zrakoplov brez motorja po načelih ptičjega leta. Gonil se bo z rokami in nogami. V koliko se mu bo to posrečilo, bo pokazal poizkus.

Dunaj »Südmarki«. Dunajski občinski svet je zvišal podporo »Südmarki« od 3000 na 5000 K in »Ostmarki« od 3000 na 5000 K. Pravijo, da je dunajski občinski svet povečini krščansko-socialen.

V pijanosti umrl v zaporu. Zaradi tatvine osumljenega so zaprli 5. t. m. Jurija Markiča iz Sp. Goričice. V preiskovalnem zaporu je umrl. Vzrok: Zavžil je preveč alkohola.

Borovlje. (Ples v meščanski šoli.) Na vse smo se v Borovljah že navadili, odkar vladajo tu tujci in njihovi nemčurski podrepaniki. Ljudska šola je za šolske namene in protestantovsko službo božjo, meščanska pa za šolske namene in — bale. Gospodje so že vedeli, zakaj so napravili tako veliko telovadnico in zakaj so ji dali lepa parketna tla in zakaj so napravili celo galerijo. Meščanska šola s svojimi 12 otroci v vseh 6 razredih tako velike, — največje od vseh meščanskih šol na Koroškem — telovadnice z lepim parketom in galerijo ne rabi. Zakaj se taka rabi, se je pokazalo v soboto (7. t. m.) zvečer pred praznikom. Obhajali so v njej odhodnico učiteljice z godbo in plesom. Ali je za to meščanska šola, sezidana z javnim denarjem vseh davkoplačevalcev, da se v njej prirejajo bali? Borovljanci! le dajmo si vse tiho dopasti in plačujmo lepo naprej, prihodnje leto bo 200%! Saj smo si take može sami izbrali v gospodarstvo naše občine, ker smo se povsod bali — zamere.

Borovlje. (Napredek konsumna.) Ko smo se l. 1910. pri konsumu znebili Nemcev, so ti prerokovali, da bo konsum zato kmalu zaspal. Ustanovili so svoj Wirtschaftverein, da bi delal konkurenco. A čuda! Konsum ima kljub temu, da nima več nemških odjemalcev, vedno več prometa, Wirtschaftverein pa je šele po dveh letih obstanka morala Südmarka z 9000 K priskočiti na pomoč, da ni zaspal. Promet konsumna je že tako velik, da so morali odstavi šibkega konsumskega osla in ga nadomestiti s konjem, da morejo zadostiti vsem zahtevam strank.

Borovlje. (Nekaj za zabavo.) Pod tem naslovom je prinesel »Arbeiterwille« z dne 8. decembra podatke o ljudskem štetju v Borovljah. Dolgo nismo zvedeli, koliko so našli, a vendar enkrat je prišlo na dan.

Ko smo pri Kleingeggerju brali podatke, je nastala zabava, da je že dolgo nismo imeli take. Svojim lastnim očem skoro nismo verjeli, a vendar številke se ujemajo. V Borovljah so našli 1435 Nemcev in samo 112 Slovencev; na Koblu 478 N. in 77 Sl.; na Dobravi 422 N. in 40 Sl. Torej cele Borovlje 2335 N. in 229 Sl. Na Dolih so našli 262 N. in 9 Sl.; na Rutah 17 N. in 25 Sl.; na Bajtiščah 211 N. in 59 Sl. O ubogo uradno štetje! Pač razumljivo, da so se celo socialni demokratje, ki se vendar za take reči ne zmenijo, na ves glas smejali. Pomilovanja vredni vsaki, ki more kaj takega verjeti! Na Rutah našli 17 Nemcev, na Dolih samo 9 Slovencev, na Dobravi samo 40 Slovencev itd., to je gotovo rekord o potvarjanju ljudskega štetja. No, pa naj imajo svoje veselje, bodo vsaj od Südmarke dobili par tisočakov več, da se morejo še par let držati.

Borovlje. (Na čem se spozna nemčurske občine?) Kratki pri vseh pametnih Slovencih že znani odgovor se glasi: Na slabem gospodarstvu: to je na občinskih dolgovih in na občinskih dokladah. Najboljši dokaz za to so pač menda ravno najbolj nemčurske Borovlje, kjer bo 200% občinske doklade in kjer je 400.000 K občinskega dolga, kakor se je že poročalo. Čim več je nemčurjev, tem slabše je gospodarstvo. To naj si zapomnijo vsi Slovenci in naj se te kuge: nemčurstva varujejo v svojih občinah, ako nočejo še več kronic nositi v davkarijo, kot jih že. V naši občini so zabili nemčurji ves denar v trg, kmetje in prebivalci na Dolih, Rutah in Bajtiščah pa od vseh tisočakov nimajo ne knofa, plačevati morajo pa pridno. In celo, kadar bi mogla, občina za kmete ni ničesar storila. Ko je bila suša in toča, in to je napravilo toliko škode, so v sosednji slovenski občini vse storili, da dobe podporo, in vspeh ni izostal, a za kmete v naši občini se ni zmenil nihče, jih sploh ne poznajo, razun pred volitvami in kadar morajo plačevati grehe slabega občinskega gospodarstva. To je nemčurska skrb za kmeta. Kmetje, oglejte si jih! Tako tožite čez slabe čase, pomagajte si, kjer si lahko morete: znebte se nemčurskih krvososov!

Št. Štefan na Zili. (Občinska volitev.) Največja občina celega okrajnega glavarstva šmohorskega: Št. Štefan na Zili je volila dne 7. decembra svoj občinski odbor. V vseh treh razredih je zmagala katoliška slovenska stranka; 18 odbornikov in 9 nadomestnikov katoliške slovenske stranke je izvoljenih!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Sijajna cerkvena slavnost.) Slavnost tukajšnje dekliške Marijine družbe se je na praznik Brezmadežnega spočetja D. M. dne 8. grudna t. l. zelo sijajno in ob obilni udeležbi ljudstva pri popoldanski službi božji izvršila. Slavnostni govor je imel naš veleučeni rojak častiti gospod monsignor Valentin Podgorc, ki je govoril jako izvrstno in obenem poljudno in dokazal potrebo Marijinih družb, posebej za sedanji čas in podprl svoja izvajanja z zgledi iz vsakdanjega življenja. Nato je ob asistenci domačega gospoda župnika sprejel 11 deklic v dekliško Marijino družbo, ki šteje 37 članic, kar je za tukajšnje razmere jako veliko. Pa ne število članic nas napolnjuje s ponosom, ampak veselo dejstvo, da se vse članice polnoštevilno udeležujejo mesečnih shodov in redno vsak mesec prejemajo svete zakramente. Vsa ginljiva slavnost je napravila na ljudstvo najglobokejši vtis. Dal ljubi Bog, da bi vse naše Marijine hčere ostale vedno stanovitne!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Pridite na božičnico!) Tudi letošnja božičnica naše »Narodne šole« obeta biti prav sijajna. Vrše se že obširne priprave. Dečki bodo vprizorili igro »Robinzon« in se bo pogumni nastop dečkov gotovo prikupil. Najsijajnejša točka letošnje božičnice bo pa lepa igra »Mala pevka«, ljudska igra v petih dejanjih s petjem. Kratka vsebina te krasne igre je ta. Vitez Jošt pl. Javorski presrečno živi s svojo soprogo Bogomilo in majhno hčerko Zaliko na svojem gradu. Ali vojska izbruhne in med tem ko se vitez Jošt nahaja v vojski, sovražniki požgo domači grad. Bogomili se sicer posreči s svojo hčerko pobegniti, ali ker je došla napačna vest, da je njen mož v vojski padel, živi v največji bedi v

nekem planinskem kraju. Mala Zalika preživi svojo mater s petjem od hiše do hiše. Vitez Jošt se sicer vrne iz vojske domu in pozida zopet svoj grad, ali moreča žalost ga celo potere, ker mu ljudje pripovedujejo, da je njegova soproga Bogomila z ljubljeno hčerko Zaliko na begu čez potok baje utonila. Konečno nastopi obče spoštovani puščavnik Benko in se mu posreči vozelj družinske žaloigre veselo razvoljati. Na svoječasni poziv »Mira« smo se odločili to igro vprizoriti in po pravici upamo, da bo prelepa igra vsem ugajala. Tudi letos bosta dve predstavi, namreč prva v torek, dne 17. t. m. in druga na kvaterno sredo dne 18. t. m., tako bo vsem omogočeno udeležiti se naše božičnice. Pridite tedaj, slovenski rodoljubi in rodoljubkinje, iz vseh krajev Koroške, posebno pa iz naše bližnje Podjunske doline v prav obilnem številu na našo lepo narodno slavnost!

Iz Železne Kaple se nam poroča, da bo posojilnica za Belo in okolico ali kmečka posojilnica po novem letu plačala tistim, ki pri njej svoj denar vložijo, po 4 in pol odstotka. To se zato lahko zgodi, ker načelnništvo posojilnice zastoj dela opravlja in ima posojilnica samo davke plačati, drugih stroškov nima.

Dobrlavas. (Nemškutarja pri sodniji.) Pri sodniji so namesto sodnika, ki je rad tudi v slovenščini uradoval, začasno nadomestili z mladim doktorjem, ki ne zna slovensko ali »noče znati«. Ta gospod je od neke stranke izrecno zahteval, da naj nemško govori, češ, da zna dobro nemško! Ko pa je ta dokazala, da res ni zadosti nemščine zmožna, si je pustil po drugem uradniku tolmačiti. Toraj počasi hočejo tudi v Dobrlivasi uvesti »turške razmere«. V kratkem več, če ne bo izpremembe. — Kmet —, ki se ne pusti pri c. kr. sodniji z vesoljno nemščino mučiti.

Škocjan. Jako se opaža, kako se nasprotniki liberalci, pripravljajo na občinske volitve. Naprej že pozivljamo, da bodite naši zvesti volilci pozorni in zvesti naši stranki! Na ta način bomo pomandrali vse te Mihelne, ki sedaj okoli omahljivcev agitirajo, kakor vedno!

Sp. Dravberg. Dragi »Mir«! Jako te imajo v želodcu. Naš Matajdel je pravil, da je rojen Slovenec, nemščine se je za silo šele pri vojaki naučil, da pa Slovencev več ne mara, ker vsak že pri rojstvu »Mir« seboj prinese. Mi Slovenci pa tudi za Matajdelna ne maramo, ker je po svojem govorjenju zatajil materni jezik, potem pa iz »Grazer Tagblatt«, »Freie Stimmen« in »Unterkräntnerische Nachrichten«, katere ga za vsako službeno malenkost pohvalijo, črpa svojo dušno hrano. Navedli bi lahko še neki napram Slovincem izgovorjen neolikan izraz. Za zdaj še zamolčimo. Če potreba bo že g. poslanec Grafenauer na merodajnem mestu govoril. Mi spoštujemo c. kr. orožnike, ker so tudi potrebni, ali da bi zaničljivo o Slovincih govorili, akoravno se to zgodi izven službe in v krčmi, tega ne pripustimo.

Št. Jakob v Rožu. (Smrtna kosa) nam je zadnjo soboto ugrabila Ibovnikovo mater Jožeto Majer. Na zadnji poti jo je v ponedeljek, 9. t. m., spremila velika množica ljudi. Uglednemu gosp. županu, ki je tekom enega leta izgubil ženo, teto in mater, naše prisrčno sožalje!

Velikovec. (Naša železnica.) Dne 28. novembra je bila tukaj komisija o vhodni železnici, ki si jo že davno želimo. Na čelu komisije je bil naš c. kr. okrajni glavar. Za naš kolodvor sta v načrtu dve točki: ena, vsled katere bi tekla železnica bolj ravno in na pripravnem mestu; druga, po kateri bi se železnica po ovinku bolj približala mestu, da bi bil kolodvor pri tako imenovanem Kuštrovem ribnjaku. Pa če tudi ta kraj ni tako sposoben za razvoj mesta, ker je precej močvirnat, vendar so Velikovčani ravno tako zadovoljni, kakor če bi stal kolodvor tik meščanske šole na takozvani »Bahnhofstrasse«. Po komisiji se je vršilo vpisovanje prošelj in želj interesentov v občinski dvorani. Med drugimi se oglašali tudi vrl in zaveden Slovenec, ki zahteva v imenu velikovških Slovencev, da ima biti napis na kolodvoru dvojezičen, namreč: Völkermarkt — Velikovec; ta jako prijazen uradnik mu odgovori: Vi mislite na ta način — in predloži prošilcu napisano prošnjo »Slov. katol. polit. in gospodarskega društva za Koroško«, da mu odgovori, toda v

imenu velikovških Slovencev bi moral imeti pooblastilo; za svojo osebo kot posestnik itd. pa more prositi. Medtem ko tirja velikovski Slovenec dvojezični napis, se oglasi znani velikovski župan in med »svojimi« izgovori za nemškonacionalce velepomembne besede: »Das ist eine Pfaffenhetzerei, Völkermarkt ist eine deutsche Stadt, die Aufschrift muß deutsch sein.« (Bo treba Bulgare poklicati na pomoč.) Gospod očka Pinteritsch, komu pa največ svojega »blaudruka« prodaste? Ali se še spominjate naročenega članka povodom zadnje nemškonacionalne deželne obrtniške razstave v Celovcu? Med drugim pa psuje: »Das sind die Serben.« Na to mu odgovori dotični Slovenec: »Das sind nicht die Serben, ampak smo koroški Slovenci, pač pa ves neke drugje srbi.« Tudi grebinjski Manner-paša se je hotel zbasati s psóvkami nad dotičnim Slovincem, toda ta mu je naravnost povedal, da je ravno on tisti, ki producira Srbe v Grebinju. Vidite, tako so velikovski ptiči prijazni Slovincem! Kadar so volitve, pa vse drugače govorijo: »Slovenci in Nemci moramo biti složni.« To je lepa složnost. Zame vse, zate pa nič! To je bilo vedno nemško načelo. Take psóvke, da bi se pustil od »Pfaffov« nahecat, si ne da dopasti noben pošten Slovenec, kajti vsak dobro ve, kaj ima storiti in kako misli. Vsak narodnjak si šteje to v svojo čast in dolžnost! Kadar je čas, mora vsak tirjati svoje pravice! Če bi prišla naša železnica v promet, pa bi Slovenec, ki ne zna nemško, tirjal vozni listek v slovenskem jeziku in bi ga zaprl v velikovškem rotovžu (v nemških trgovinah pa še nobenega niso zaprili), tam bi mu moralo priti na misel: »Ali ta čas, ko se je zidala vzhodna železnica, ni bilo v Velikovcu Slovencev?« in bi gotovo moral dvomiti nad zgodovino na Koroškem. Torej ne hecarija, ampak dolžnost!

Izpred porotnega sodišča.

Alfirević oproščen. V ponedeljek 9. t. m. se je pred celovško poroto vršila obravnava zoper absolviranega učiteljskega Ivana Alfirevića iz Zadra v Dalmaciji, zoper katerega je dvignilo obtožbo državno pravdnštvo v Zadru, da je skriv zavratnega umora, oziroma napada na komisarja Cuvaja v Zagrebu, ki ga je izvršil pravnik Luka Jukić. Alfirević nima več starišev in je star šele 19 let. V sodni dvorani je nastopal zelo mirno. Njegov zunanji nastop je fin, simpatičen in priča o inteligenci obtoženca. Alfirević je bil obdolžen, da se je 2. junija t. l. peljal v Zagreb in tam nagovarjal Jukića, da naj izvrši napad na kraljevega komisarja Cuvaja, kar je Jukić res izvršil dne 8. junija, pa je namesto Cuvaja zadel banskega svetnika pl. Hrvoića, ki se je s Cuvajem in njegovo soprogo peljal v avtomobilu, ko je Jukić izvršil napad. Obravnavo je vodil deželnosodni nadsvetnik Janez Falke baron pl. Lilienstein, javni tožitelj je bil prvi državni pravnik Jožef Spängler. Obtoženca je zastopal dr. Messner iz Celovca. Obravnava je tajna in občinstvu vsled tega dostop zabranjen. Porotniki so vprašanje, če je Alfirević skriv umora, zanikali z 11 proti 1 glasu in je bil torej obtoženec oproščen.

Urednik Lackner oproščen. V sredo se je zagovarjal pred poroto glavni urednik »Freie Stimmen«, Lackner. Tožil ga je revizor državnih železnice g. Fr. Bierbaum zaradi objave nekega žaljivega članka, v katerem se opisuje Bierbaum kot strah žensk, ki se vozijo; da je z nesramnostmi nadlegoval Marijo Pernull, ki je vstopila v Borljah. Pernull je izjavila, da ni zadeva bila taka, kakor se opisuje v »Fr. St.« Članek je »aufgebauscht« (pretiran). Njen mož pravi, da bo že neka stvar, mnogo pa je napačnega. Porotniki so oba vprašanja zanikali in je bil obtoženec oproščen. Pri tem se nehoti spominjamo nedolžnega članka, ki je opravičeno kritiziral grabštanjsko šolo, vsled katerega je pa bil od porotnega sodišča obsojen domnevani pisec dotičnega članka.

Zločin zoper nramnost. V tajni obravnavi se je v torek zagovarjal 17 let stari dninar Tomaž Legat iz Malošč, ki je bil obdolžen, da se je 7. julija t. l. pregrešil zoper nramnost na še ne 14letnem dekletu z njenim privoljenjem. V enaki zadevi je bil ob-

tožen 20 let stari dninar Friderik Egger iz Matzelsdorfa, ki se je pregrešil zoper 7letno dekle. Legat je bil oproščen, Egger pa obsojen na 15 mesecev ječe.

Drugi slučaj. V četrtek se vrši razprava zoper Jožefa Scharnagl, pošilstvo, in Augusta Kollmanz, uboj. V petek zoper Ernsta Maier-Höffern radi razžaljenja časti v Freie St. V soboto zoper Ter. Trunk zaradi detomora. V ponedeljek zoper Petra Deixelbergerja zaradi požiga, v torek zoper Marijo Gaggl in Luko Kroniga zaradi tatvine in zoper Marka Trippolda zaradi hude telesne poškodbe, in v sredo zoper Jurija Gratzner zavoljo uboja.

Društveno gibanje.

Št. Jakob v Rožu. Naše izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana ob pol treh popoldne v dvorani »Narodnega doma« občni zbor. Nato sledi igra »Junaške Blejke«. Igra se ne bo ponavljala. Vstopnina kakor po navadi.

Ženski shod se vrši v Pliberku dne 26. decembra, dne 27. in 28. decembra priredi tam »Slov. kršč.-soc. zveza« socialni kurz. Agitirajte že zdaj za veliko udeležbo!

Velikovec. (Tombola — srečolov) bo na praznik sv. Štefana ob 3. uri popoldne v »Narodnem domu«. Vsakdo more poskusiti svojo srečo. »Ribji lov« bo marsikateremu dobro došel. Zraven tega bodo pa tudi naši vrli igralci prav dobro »Repo štel«. Vstopnina znaša 30 vin. Dobitke, resne in šaljive, sprejema vedno na razpolago velikovski kanonik Jožef Dobrovč.

Društva, pozor na igre! Ker je vlada izdala nov odlok glede prirejanja iger z dne 12. maja 1912, št. 2162/pr., opozarja Slovenska krščansko-socialna zveza vsa včlanjena društva na sledeče točke, da se lahko izognejo raznim težavam. Doslej so za Koroško sledeče igre cenzurirane: 1. a) Oreh (dr. Vošnjak), z odlokom deželne vlade št. 1527, l. 1892. — 1. b) Od hiše (Jožef Volc), št. 990, l. 1894. — 2. Ne vdajmo se (dr. Vošnjak), št. 872, l. 1903. — 3. Lurška pastirica, št. 117, l. 1904. — 4. Dr. Hribar, št. 3325/pr., l. 1905. — 5. V znamenju križa, št. 15/1 Z., l. 1905/06. — 6. Občinski čepček, št. 215/pr., l. 1909. — 7. Najdena hči, št. 3207/pr., l. 1909. — 8. Repoštev, št. 4896/pr., l. 1909/10. — 9. Tihotapci, št. 3650/pr., l. 1909. — 10. Cigani, št. 3577/pr., l. 1909. — 11. Na Osojah, št. 5275/pr., l. 1909. — 12. Raztresenca, št. 531/pr., l. 1909/10. — 13. Prepirljiva sosed, št. 461/pr., l. 1910. — 14. Sinovo maščevanje, št. 74/pr., l. 1910. — 15. Pri branjevki, št. 586/pr., 1910. — 16. Prvi april, št. 1816/pr., l. 1910. — 17. Turški križ, št. 2602/pr., l. 1910. — 18. Rdeči nosovi, št. 180/pr., l. 1910. — 19. Večna mladost in večna lepota, št. 16, l. 1910/11. — 20. Nebesa na zemlji, št. 36/1 Z., l. 1909/10. — 21. Kateri bo!, št. 1015/pr., l. 1911. — 22. Mater Dolorosa, št. 1636/pr., l. 1911. — 23. Miklova Zala, št. 1970/pr., l. 1911. — 24. Mati (Meško), št. 2251/pr., l. 1911. — 25. Trije tički, št. 3563/pr., l. 1911. — 26. Kmet Herod, št. 4089/pr., l. 1911. — 27. Vestalka, št. 4402/pr., l. 1911. — 28. Sokratov god, št. 4655/pr., l. 1911. — 29. Ne kliči vraga, št. 386/pr., l. 1912. — 30. Zdaj gre sem, zdaj pa tja, št. 2208/pr., l. 1911/12. — 31. Bucek v strahu, št. 509/pr., l. 1912. — 32. Prisiljen stan zaničevan. — 33. Kmet in avtomat, št. 597/pr., l. 1912. — 34. Pri Miklovih, št. 1274/pr., l. 1912. — 35. Junaške Blejke, št. 1502/pr., l. 1912. — 36. Muhast muzikant, št. 1657/pr., l. 1912. — 37. Tri sestre, št. 1912/pr., l. 1912. — 38. Pijavka. — 39. Naša kri, št. 2029/pr., l. 1912. — 40. Deseti brat. — 41. Pol ure v gospodinjstvi šoli, št. 2208/pr., l. 1912. — 42. Sveta Cita, št. 2208/pr., l. 1912. — 43. Poštna skrivnost ali začarano pismo, št. 2606/pr., l. 1912. — 44. Raztresenca, št. 2937/pr., l. 1912. — 45. V ječi, št. 3747/pr., l. 1912. — 46. V znamenju križa, l. 1912. — 47. Nebesa na zemlji, l. 1912. — 48. Dr. Vseznal in njegov sluga, št. 4563/pr., l. 1912. — 49. Raz Marijino Srce, št. 4608/pr., l. 1912. — Zveza je prijavila ta seznam, da se društva, ako naznanijo kako igro, lahko kar sklicujejo na navedene odloke vlade. — Posamezna društva naj pri prireditvi iger takole postopajo: Vsaj osem dni prej naj naznajo okrajnemu glavarstvu, da hočejo uprizoriti to ali ono igro. Priložijo naj enkrat za vselej svoja pravila, da okrajno glavar-

stvo razvidi, ali 1. ima društvo pravico igrati, 2. ali je društvo dobrodelno in obče-koristno. — To bo treba samo prvič storiti. Kot odgovorni prireditelj se najlažje navede predsednik ali konsulent društva. — Glede otrok, ki prisostvujejo igram, nima društvo, oziroma predsednik nobene odgovornosti. Celovško okrajno glavarstvo je sicer društvom v svojem okolišu naznanilo, da bodo društva kaznovana, ako bodo otroci zraven. Ta odlok je bil zadnji mesec od deželne vlade razveljavljen. Otroci lahko pridejo, ako šolske oblasti to dovolijo. Ni pa dolžnost društev poizvedovati, ali imajo otroci dovoljenje, ali ne. — V vsakem slučaju naj se vsa društva obrnejo na Zvezo, ako imajo kake težave glede iger. Posebno pa opozarja Zveza, da se naj vsaka nova igra pošlje Zvezi, ki bo najhitreje in najzanesljiveje poskrbela cenzuriranje pri vladi. — Slov. kršč. soc. Zveza za Koroško.

Naše prireditve.

Dobrlavas.

Shod izobraževalnega društva v nedeljo, dne 8. t. m., je bil dobro obiskan. »Hajdukovo oporoko« je deklamiral Janez Kuster in »Naš narodni dom« Val. Škof. Igro »Sinovo maščevanje«, koje pomen so razložili g. konzulent, so dobro pogodili naši »Orli«.

Velikovec.

Zadnje mes. zborovanje je bilo dobro obiskano. O vojski na Balkanu je poljudno govoril kanonik J. Dobrovč s posebnim ozirom na vzroke te vojske. Govorila sta tudi še č. g. župnik Treiber o veri balkanskih narodov in predsednik Čarf o gospodarskih razmerah Bulgarov.

Možica.

Naše društveno zborovanje v nedeljo, 8. t. mes., pri »Žagmajstru« se je jako dobro obneslo. Dve polni sobi občinstva je pazno sledilo izvajanjem dr. Rožiča, ki je razpravljal o sedanjih razmerah na Balkanu. K predavanju je prišel tudi učitelj Skorčič in nekaj socialnih demokratov.

Št. Tomaž.

Cenjeni bravci »Mira«, gotovo se čudite, da tako dolgo počivamo. Pa še misliti si ne morete, kake zapreke se nam stavijo. Imeli smo že za prejšnji mesec dobro pripravljeno zelo lepo igro: »Sv. Aleš«. Pa glej, naš »ljubi prijatelj Slovencev«, župan g. Wieser, nam ni hotel potrditi, da je naš društveni prostor za igre varen pred ognjem. Skoraj tri leta smo že v tem prostoru igrali — sedaj naenkrat ne gre več! Deželna vlada (pod presidentom Heinom) je odredila, če hoče društvo dobiti od c. kr. okrajnega glavarstva licenco za igro, mora najprej dobiti od župana zgoraj imenovano potrdilo. G. župan pa ga noče dati. Nismo vedeli, da g. Wieser toliko skrbi za nas Slovence, da se boji za naše življenje. Toda molčimo danes o tem, bo že prišel čas, ko bomo govorili bolj jasno in glasno! — Na zborovanju, ki ga je društvo »Edinost« napravilo na prvo adventno nedeljo, je najprej po kratkem pa jednatem pozdravnem nagovoru g. predsednika prevzel besedo domači gospod župnik in je govoril o varnosti denarja, naloženega v hranilnicah in posojilnicah, da se pomiri ljudstvo v sedanjih razburjenih časih. Nato je v imenitnem govoru č. g. dr. Ehrlich govoril o »vojski na Balkanu«. Občinstvo je napeto poslušalo. Sam je pred nekoliko leti potoval po Balkanu, zato nam je lepo naslikal te kraje, posebno mesto Carigrad. Opisal je življenje tamošnjih ljudi. Nato nam je predložil zgodovino balkanskih narodov in sedanjo vojsko zoper Turka. Ko pa je ognjevito govoril o patriotizmu Slovanov, o udanosti in ljubezni Slovencev do domovine, Avstrije in cesarja, je ljudstvo bilo tako navdušeno, da je svoje čustvo na zunaj pokazalo s klicem: »Živel cesar! Živijo!« Po tem imenitnem govoru se je zapela cesarska pesem. Občinstvo je iz spoštovanja vstalo in z odkrito glavo pelo in poslušalo to patriotsko pesem, in tako je najbolj dokazalo svoj patriotizem. Srčna hvala g. govorniku! Nazadnje je nakratko, ker je bilo že pozno, govoril g. Kriegl, naš stari znanec in sosed. Prebral nam je tudi

Novi stolni prošt krškega stolnega kapitelnja. Sveti oče so imenovali mil. gosp. stolnega dekana Gvido Bittnerja za stolnega prošta krškega stolnega kapitelnja. Častitamo!

Koroške narodne pesmi, 30 po številu, so izšle v zalogi L. Schwentnerja v Ljubljani. Nabral in čveteroglasno za moški zbor zložil jih je Oskar Dev. Cena 2 K. Pesmi so zajete iz Ziljske doline, Strmce, Sveč in Medgorja. Besedilo je pisano v koroškem narečju, harmonizacija je lahka, ker se je Dev oziral na način popevanja in predavanja Korošcev. Srednji glas vodi. Pesmi so z večine starinske, sedaj že pozabljene, zadnji čas je bilo, da so se pozabljivosti otele. Tudi možje, ki te pesmi še pojo, so stari nad 80 let, n. pr. Andrej Mayr iz Lihpolja pod Strmco, Jurij Drobivnik, sploh Martink iz Medgorja, Janez Pip, organist iz Ziljske Bistrice, je že umrl. Pesmi so raznovrstne: junške, svatovske, planinske, vojaške, ljubavne, nagrobne. Tudi »obični rej pod lipo«, kolikor ga je v spominu ostalo starim ljudem, je uvrščen. Zanimiva sta besedilo in napev »od kneza Marka«, kakor se je ohranil še v Ziljski dolini. Zbirka nam dokazuje, da imamo na Koroškem še mnogo biserov, mnogo zakladov, ki jih je pa treba dvigniti, je že zadnji čas. Ker je besedilo dostojno, zbirko toplo priporočamo.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od 15. do 30. novembra 1912 darovali: **100 K:** Josip Ivančič, profesor v Gorici; **30 K:** Alojzij Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani; **25 K:** Dr. Jos. Stare, c. kr. fin. prok. adj. v pok. v Ljubljani; **po 20 K:** dr. Vladimir pl. Globočnik, sekc. nač. na Dunaju, eksc. dr. Frančišek Sedej, knez in nadškof goriški, Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji, dr. Henrik Tuma, odvetnik v Gorici, Anton Susič, c. in kr. polkovnik v Celju; **15 K:** dr. Fran Urhela, odvetnik v Ptuj; **po 10 K:** Jos. Stritar in F. Gasparin, oba c. kr. profesorja na Dunaju, Ivan Hutter, katehet na realnici v Celovcu, Jos. Mejač, nadrevident j. ž. na Dunaju, eksc. dr. Mihael Napotnik, knez in škof lavantinski, dr. E. Bretl, zobozdravnik v Ljubljani, dr. Valentin Štampihar, odvetnik v Kranju, Anton Mladič, okrajni sodnik v Smarju pri J., Edmund Kavčič, trgovec. in dr. Anton Švigelj, odvetnik, oba v Ljubljani, Fran Žužek, c. kr. nadinžener v Gradcu, dr. Josip Spesič, zdravnik v Središču, Ivan Mankoč v Trstu in Josip Zupan, dekan, Dolina p. T.; **po 8 K:** dr. Karl Paeuer in Franc Kolenc, oba c. kr. dvorna svetnika v Gradcu; **po 6 K:** Rajko Perušek, c. kr. profesor v Ljubljani, in dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru; **po 5 K:** F. Cerar, tovarnar v Domžalah, dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, Fran Peterlin, c. kr. sodni svetnik v Kranjski gori, Josip Berlizg, trgovec v Rogatcu, Norbert Zanier, veletržec v St. Pavlu p. Pr., Vladko Ternovec v Trstu, Josip Smodej, notar v Vel. Laščah, Franjo Oset na Vranskem pri C., in dr. Andrej Kuhar, c. kr. notar v Trebnjem; **4 K:** Teodor Hribar, trgovec v Gorici; **po 3 K:** dr. Josip Tominšek, c. kr. gimn. ravn. v Mariboru, Valentin Kopitar, upr. »Slov. Naroda« v Ljubljani, Josip Medica, St. Peter na Kr., Julija Štor, zaloga čevljev v Ljubljani; **po 2 K:** Anton Kolar, župnik, Sv. Ilj pri Velenju, Matej Ražun, župnik, St. Jakob v Rožu, dr. Štefan Rajh, odvetnik v Ribnici, dr. Tomaž Romih, ravn. mešč. šole v Krškem, Alojzij Bizjak, not. kand. v Kranju. Vsega skupaj **509 K.** — Društveni odbor potrjuje z iskreno zahvalo prejem tega zneska in spominja rodoljubno slovensko občinstvo, da trpe naši dunajski dijaki razun vsled bede in draginje v novejšem času tudi vsled svoje narodnosti. Darove sprejema prvi blagajnik: **Dr. Stanko Lapajne**, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I., Bräunerstrasse 10.

Fant pozvoni ob 11. uri ponoči pri lekar-
narju. Lekarnar, jezen in zaspan, vstane,
pogleda skozi okno in zakriči:

»Kaj pa je?«

Fant: »Zravila prosim.«

Lekarnar se obleče, odpre lekarno in vpraša:

»Kakšno zdravilo želite, mladi gospod?«

Fant: Za pet krajcarjev smolovega olja.«

Lekarnar, nevoljen:

»Za to bi bilo menda tudi jutri čas!«

Fant: »Bom pa jutri prišel. Lahko noč, gospod!«

Vzemite, ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-Fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekajočem, kašelj utehajočem, oživlajočem učinku. — Dvanajstostorica za poizkušnjo 5 K, dve dvanajstostorici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvaško).

Loterijske številke.

Praga, 4. decembra: 52 32 5 64 20

Dunaj, 7. decembra: 79 8 34 24 39

Gradec, 7. decembra:	1	47	41	62	30
-----------------------------	---	----	----	----	----

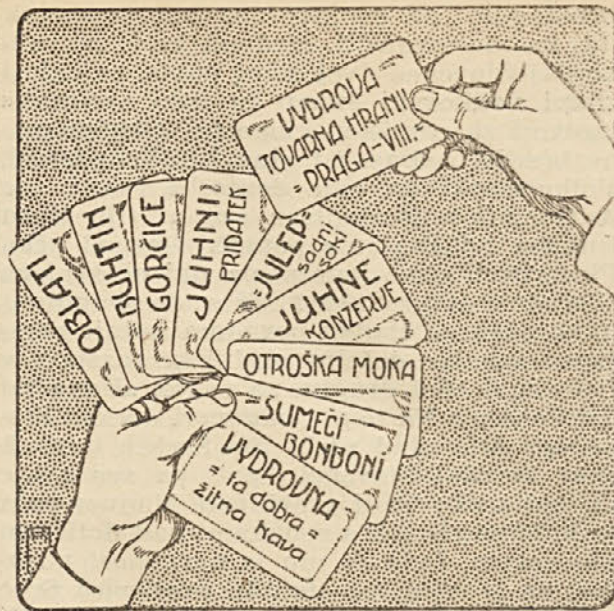
Tržne cene v Celovcu

5. grudna 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	23	—	—	—	14	48
Rž	20	46	22	—	12	59
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	21	—	22	46	7	46
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	20	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	6	66	—	—	3	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	7	—	8	50	—	—
„ kisló	4	50	7	—	—	—
Slama	3	80	5	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	1	80	2	20	—	—

Mleko, 1 liter	—	24	—	28		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	60		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	40	3	60		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30		
„ sur. 1 „	2	—	2	20		
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40		
Jajca, 1 par	—	20	—	26		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ²	2	70	3	50		
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	—		

Živina	Počrez		100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
			živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
v kronah								
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	84	—	—	—	1	1
Voli, pitani	—	—	88	—	—	—	2	2
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	2	—
Junci	400	—	—	—	—	—	4	2
Krave	280	520	70	74	—	—	52	50
Telice	284	—	—	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	148	152	81	81
Praseta, plemena	12	50	—	—	—	—	200	130
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Prodam ali zamenjam za drugo posestvo (s smrekovim sečnim gozdom) pod zelo ugodnimi pogoji svoje blizu postaje Grabštanj ležeče posestvo z dobrim poslopjem, ki meri okoli 28 hektarov.

Natančnejša pojasnila daje posestnik

Anton Renko,
trgovec v Celovcu.

proda vsako množino od 20 kg naprej po 12—26 vin. kilogram **Andrej Oset**, posestnik v Tolstem vrhu, p. Guštanj, Koroško.

Kolodvorska cesta (nasproti realke)

so naprodaj lepe, nove **karte za vo-**
ščila, imendan, Božič in Novo leto

s slovenskim natiskom
kakor tudi jaslice, podobice svet-
nikov in fin prekmorski papir za
pisma.

CROATIA

zavarovalna zadruga v ZAGREBU.

Ediní domači zavarovalni zavod.

Centrala:

Ustanovljena 1884.

Glavna zastopstva:

Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka,
Sarajevo.

Podružnica: Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr. (Telefon 25-94.)

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja :

1. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
2. Zavarovanje dote.
3. Zavarovanje življenske rente.

2. Proti škodi po požaru:

1. **Zavarovanje zgradb** (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn).
2. **Zavarovanje premičnin** (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.).
3. **Zavarovanje poljskih pridelkov** (žita, sena itd.)

3. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša	K 2,713.674-13
Od tega temeljna glavnica	" 800.000—
Letni dohodek premije s pristojbinami	" 1,363.040-89
Izplačane škode	" 4,970.238-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrdka Kmet & Slivar).

Okrajna zastopnika za Celovec in okolico sta g. **ALOJZIJ TERČEK**, knjigovez v tiskarni družbe **sv. Mohorja v Celovcu**, in g. **MILOŠ SVANJAK**, učitelj v Strojni, pošta Prevalje.

Razglas.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku
naznanja s tem, da je sklenila

zvišati obrestno mero

od 1. januarja 1913 naprej, kakor sledi:

Za hranilne vloge na 5%

to je, vsak vlagatelj dobi od 100 kron glav-
nice na leto 5 kron obresti.

Za posojila se bo zahtevalo pa 6%.

Načelstvo.

**Prva slovenska trgovina
:: papirja na Koroškem ::
v Celovcu**

**Velikovška cesta števil. 5
(Hotel Trabesinger)**

ima v zalogi vse potrebščine za **uradne pisarne**, vsakovrstni pisarni papir, slo-
venske razglednice celovškega mesta,
narodne noše, posebno **krasne bal-
kanske noše**, voščilne razglednice za
Božič in Novo leto; nadalje devocio-
nalije: **svete podobice, rožne vence,**
svetinjice itd.

SVETOVNI PATENTI

Pojasn. in broj.
brezplačno

ustanovljeno 1903.

po družbi za izkoriščanje patentov Miller & Co., Berlin W. 36.

Hranilnica in posojilnica za Sv. Lenart
= pri Sedmih studencih in okolico =

naznanja s tem, da je sklenila
zvišati obrestno mero od 1. januarja 1913
naprej, kakor sledi:

za **hranilne vloge** od 4% na 4 1/4 %;
za **posojila na osebni kredit** od 5 1/4 %
na 5 1/2 %;
za **posojila proti vknjižbi** od 4 3/4 % na
5 %.

Načelstvo.

Gozd 2 ha

in 500 fm lesa proda

župni urad v Vogrčah.

P. Pliberk, potom zaprtih ofert, ki se imajo
najpozneje do **17. decembra 1912** vposlati
na imenovani urad.

**Za lajšanje in pomirjevanje
kašlja in hripavosti**

pri otrocih in odraslih

je po poročilih sto in sto zdravnikov dragocen
in učinkovit prijetno okusen izdelek

THYMOMEL SCILLAE

Besedna znamka zava ovana.

Lajša krčeviti kašelj, zmanjšuje njegovo ponav-
ljanje, pospešuje njegovo razslizanje in pomir-
juje kašelj ter odстранjuje težko dihanje.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti proti predplačilu
2-80 K pošilja franko 1 steklenico, 7—K 3 ste-
klenice, 20—K 10 steklenic. Ne dajte si usi-
ljevat nadomestnih sredstev.

Povprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-jevi lekarni,

c. kr. dvornega dobavitelja,

PRAGA-III., št. 203.

Pozor na ime izdelka,
izdelovalca in var-
stveno znamko.

Dobiva se v Celovcu v lekarnah: »Pri angelu«,
Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Vse blago iz prekuane, kisline proste in
neobtežene soile z barvanimi nitmi.

! Paramenti !

Mašna oblačila v preprosti
in tudi bo-
gati opremi, dobro blago in poceni.

**Plašči za cerkvenika in mini-
strante, ovratni plaščki in štole**
zelo poceni.

Šmizele v različnih oblikah
od K 1— naprej. ::

Komplet z ovratnim trakom od
K 2— do K 2-80, kakršen je izdelek.

Bireti v vsakršni obsežnosti po
K 3-80, K 4—, K 4-80.

Rožaste svetilke za večno luč za
patentovani stenj.

Prosimo, da poizkusite, in prepri-
čani smo, da boste stalen odjemalec

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine
Jožefovega društva v Celovcu.

Slovenski molitveniki, cerkvene
muzike, lije, tudi hladnikove.

OZNANILO.

Tvrška **Bratje Tavčar & Co.** je postavila v Cel-
ovcu kraj tovor-
nega kolodvora **parno žago.** Imeno-
vana **les,** to je plohe v vsaki količini, tudi na
kupuje **vozove,** (plohi se sprejemajo od 12 cm
debeline naprej), smrekove, borove, mecesnove kakor
tudi vsake vrste gozde. — Kdor želi natančnejših po-
jasnil, naj vpraša na žagi.

Bratje Tavčar & Co., Celovec.

Bogati boste!

20—30 K vsakdanjega zaslužka, če se pečate
s prodajanjem mojih novosti. Tudi kot po-
stransko opravilo. Pošljite svoj naslov na

Eksport ARNOLD WEISS
Dunaj, VII., Neustiftg. 137.

Lepo posestvo

v bližini letovišča Vrbe, kjer se nabaja tudi 6 razredna
šola, je zaradi družinskih razmer **naprodaj.** Dobro
zidana enonadstropna **hiša** ima 5 sob, kuhinjo, 2 kleti,
šrambo, lep velik sadni vrt in 2 zelenjaka. Posestvo
obsega 31 oralov zemljišča, med temi je 16 oralov
dobro zaraščenega gozda, drugo je rodovitno polje
in dobri travniki, ter je prav pripravnost za mlekarstvo
ali gostilno. Pri posestvu je tudi **kajža,** ki ima dve
sobi, kuhinjo, klet in zelenjak ter **mlin** na dva tečaja
s trajno vodo. Več pove **Franc Repnik,** železn. čuvaj
na postaji Vrba ob jezeru, Koroško.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence
priredil **Štefan Kociančič.**

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6—, za družnike
K 4-40, po pošti franko K 1— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom
K 9-20, za družnike K 6-80, po pošti
franko K 1— več.

Vsi, ki ste skrbni možje in očelje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati
za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knji-
žico g. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju,
ki se vsakomur dopolnje popolnoma zastoj.

Ceno meso! Razpošiljam dnevno sveže zaklane
govedino in teletino v 5 kg poš-
nih zavojih franko po povzetju za K 4-50, ovčje meso
za K 4—, svinjino za K 6—. Strogo solidna postrežba.
H. MARKOVITS, Herincse št. 33, Ogrsko.

Mi iščemo

marljivih soltrodnikov!

Oddelek za
srečke
Česke indu-
strijske banke
zastopstvo za jugoslovansko
ozemlje, Ljubljana.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

XXIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno do-
voljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni
vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno dne 19. decembra 1912.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije
na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih
kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzo-
javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. —
Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke
se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).

**Revmatizem, protin,
nevralgija in ozeblina**

povzročajo pogostoma neznosne bolečine. Prese-
netljivo sigurno jih olajšuje in pomirja, izsesava
otekline in nareja zopet gibčne ude ter odpravlja
srbenje

CONTRHEUMAN

Besedna znamka za (mentholosalicil-
ziran kostanjev izvleček),

z vdrgnjenjem, masžo ali obkladki. — 1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1-50 se pošlje 1 škatlica } franko.
Proti predplačilu K 5— se pošlje 5 škatlic }
Proti predplačilu K 9— se pošlje 10 škatlic }

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-jevi lekarni

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca.

Dobiva se v Celovcu v lekarnah:
»Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Dobrotnik človeštva

neobhodno potreben za vsak zaprt prostor, v katerem morajo bivati ljudje,
je avtomatična

zrak osvežujoča naprava „Titania“.

V inozemstvu in doma priznana kot izborna.

Prospekti zastoj!

Zastopniki se iščejo.

„Titania“-delavnice, Wels 245, Zg. Avstr.

Eno izmed mnogih priznanj:

Sanatorij Lindenhof, dr. van Meewen:

Poročam Vam, da je Vaša zrak osvežujoča naprava, napolnjena z vodo in postavljena
na peč v sobi, nasproti dosedanjim navadnim škodlicam za izhlapevanje pri mojih poizkusih
izkazala 10 kratni učinek, ker je v istem času izpuhtela 10 kratna množina vode.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

*Lastna lovarna
ur v Švici*

1887

1912

Hahtevajte **JUBILEJNI CENIK** "zastonj"

Fr. Čuden, Ljubljana.

Naprodaj je po nizki ceni **majhna hiša**, ki ima 2 sobi, kuhinjo, hram in klet, novo zidan hlev, sadni in zelenjadni vrt ter pravico za drva (servitut), 5 minut od trbiškega kolodvora. Več pove organist na Trbižu št. 54, Koroško

Denarja ni, draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom **6 do 10 kron na dan** zaslužiti, pošljite v pismu za pojasnilo znamko za 10 vinarjev in svoj natančen naslov na: Josip Batič, Ilirska Bistrica (Kranjsko).

Usakdo naj bi se prepričal

da je praško domače mazilo v vsakem gospodinjstvu neogibno potrebno.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7- pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije. Pozor na ime izdelka ter izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

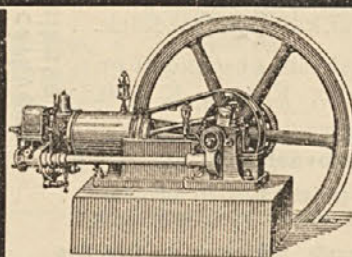

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu „Pri angelu“, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

V sak strokovnjak
Vam pove, da so
orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremaklj. in
poljedelski stroji
iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Mizarskega učenca

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

Vid Čarf, mizar,

Šmihel pri Pliberku, Koroško.

„Slovenska Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slov. Stražo v Ljubljani.

Zimske barhente!

Kdor rabi dobre in pristnobarvne zimske barhente, flanele za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, cefire, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne zaupno na krščansko trdiko

Jaroslav Marek ročna tkalnica št. 39

v Bistrem pri Novem mestu ob Met. Češko.

Vzorec se pošilja zastonj in pošt. prosto.

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanele, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 18 kron, prve vrste za 20 kron, najfinejše vrste za 25 kron franko po povzetju. — Od ostankov se vzorec ne pošilja. — Flanelne ali cefirne srajce za gospode po K 1-80, 2-20, 2-60, 3- in 4- — Odjemalcem najmanj 6 srajcev pošljem poštne prosto. — Pri naročilu zadostuje zaznamba obsega vratu. — Dopisuje se slovensko.

VINO

istersko, dalmatinsko, goriško vino
(Teran, Opolo, Lisa, Vipavec).

Specialna vina, sladka, garantirano naravna:
REPOŠKO, - REPOŠKAT, - MUŠKAT.

Trgovina z vinom **Jos. KOFLER**
na veliko in na drobno

BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikouška cesta št. 5.

Podpisani voditelji hotela **Trabesinger** se vljudno priporočata vsem velečenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatga vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu **Trabesinger** dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus. Slovenski potniki in rodoljubi, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditelji hotela

Alojzija in Josipina Leon.

KUPUJTE

vedno le najboljšo in najcenejšo pratio z imenom

„SLOVENSKA PRATIKA“

za katoliško ljudstvo 37. letnik Varstvena znamka Sv. Jožef

Založna tvrdka **KLEINMAYR & BAMBERG** v LJUBLJANI.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu. Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8- za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.